

SXEDIO.49A

13/30.5.1913: ΟΙ ΕΛΛΗΝΕΣ ΚΥΠΡΙΟΙ ΖΗΤΟΥΝ ΑΠΟ ΤΗ ΒΡΕΤΑΝΙΑ ΟΠΩΣ ΚΑΤΑ ΤΙΣ ΣΥΖΗΤΗΣΕΙΣ ΓΙΑ ΠΡΟΣΑΡΤΗΣΗ ΤΗΣ ΚΥΠΡΟΥ ΠΡΟΩΘΗΘΕΙ ΤΟ ΑΙΤΗΜΑ ΤΟΥΣ ΓΙΑ ΕΝΩΣΗ ΜΕ ΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ

Ενώ στον πολιτικό τομέα οι Έλληνες της Κύπρου συνέχιζαν χωρίς διακοπή τον αγώνα τους για επίτευξη της ένωσης της Κύπρου με την Ελλάδα η Βρετανία και η Τουρκία άρχισαν στα μέσα του **1913** διαπραγματεύσεις για πολλά θέματα που τις απασχολούσαν και οι πληροφορίες που αφήνονταν να διαρρεύσουν στον τύπο ανέφεραν ότι ανάμεσα στα άλλα θέματα που συζητούνταν ήταν και το θέμα της Κύπρου και ιδιαίτερα της πλήρους προσάρτησης της νήσου στη Βρετανία, δίνοντας τέρμα στο καθεστώς που επικρατούσε από το **1878**.

Αυτό θα μπορούσε σε ένα βαθμό να επιτρέψει στη Βρετανία να έχει τη δυνατότητα, σε κάποιο στάδιο, να ικανοποιήσει και τα αιτήματα των Κυπρίων που ζητούσαν επίμονα την κατάργηση του Υποτελικού Φόρου που πλήρωναν από της αγγλικής κατοχής το **1878 (92.000** λίρες) γιατί θα έπαυε πλέον η υποχρέωση της Βρετανίας να καταβάλλει ενοίκιο στην Οθωμανική Αυτοκρατορία.

Οι πληροφορίες και τα δημοσιεύματα του βρετανικού τύπου για τα μελετώμενα σχέδια προσάρτησης της Κύπρου οδήγησαν τους Έλληνες κυπρίους να υποβάλουν νέο υπόμνημα προς τον υπουργό Αποικιών Χάρκουρι με το οποίο ζητούσαν όπως κάθε συμφωνία που θα επιτυγχανόταν θα έπρεπε να προέβλεπε και την ένωση της Κύπρου με την Ελλάδα.

Το υπόμνημα στάληκε στις **13/30** Μαΐου **1913:**

"Εντιμότητα,

Οι Έλληνες βουλευταί Κύπρου εν τη παρούση θέσει των ανατολικών πραγμάτων θεωρούσιν εύθετον την περίστασιν, εκτελούντες ην έχουσιν εντολήν παρά του Κυπριακού Λαού, να καταστήσωσιν εις την Υμετέραν εντιμότητα και δι' αυτής εις την

Κυβέρνησιν της Αυτού Μεγαλειότητος σαφώς γνωστόν το φρόνημα του Κυπριακού λαού, εν σχέσει προς την πολιτικήν αυτού τύχην.

Η Κύπρος, εντιμότητα, υπήρξε πάντοτε χώρα ελληνική τον χαρακτήρα και την εθνικήν συνείδησιν, ήτις συνείδησις σήμερον κρατύνεται επί μάλλον εκ της εν γένει αναγεννήσεως και προόδου του Ελληνικού Έθνους και ουδέν θα ήτο δυνατόν να παρεμποδίση την σταθεράν επιθυμίαν και προσπάθειαν του Κυπριακού λαού, όπως αποτελέση ηνωμένον πολιτικόν σώμα μετά των ομοφύλων του και συνεργασθή μετ' αυτών των ευγενών σκοπών του πολιτισμού.

Υπέρ τοιαύτης πολιτικής μεταβολής εκφράζει σήμερον ο Κυπριακός λαός απεριφράστως την γνώμην και θέλησιν του ευγνωμονεί την Μεγάλην Βρετανίαν δι' όσα αγαθά προυξένησεν εις την Νήσον διά της πολιτικής μεταβολής, ην επήνεγκεν εις αυτήν κατά το **1878**, αλλά και επιθυμεί να υπενθυμίση ότι η Μ. Βρετανία απαλλάττουσα την Νήσον του τουρκικού καθεστώτος ανελάμβανε και ανάλογον ηθικήν υποχρέωσιν να προσαγάγη τον πολιτικόν αυτής βίον και να συμπληρώση την ευημερίαν αυτής ευνοούσα το έργον της προσαρτήσεως της Νήσου εις το Ελληνικόν Βασίλειον.

Κατά το **1878** δεν ηρωτήθη ο Κυπριακός Λαός περί των όρων της πολιτικής αυτού μεταβολής. Το τοιούτον βεβαίως δεν ήτο δίκαιον να επαναληφθή και κατά την παρούσαν σοβαράν στιγμήν υπό του μεγαλόφρονος αγγλικού λαού και της πεφωτισμένης Κυβερνήσεως της Αυτού Μεγαλειότητος.

Αισθανόμεθα την υποχρέωσιν να υποβάλωμεν έτι άπαξ διαμαρτυρίαν διά πάσαν περί της τύχης ημών συμφωνίαν, ήτις δεν θα προσηρμόζετο προς την θέλησιν και τα αναφαίρετα δίκαια ημών, ως ανθρώπων και ως φυλής και να δηλώσωμεν ευλαβώς ότι πάσαν τυχόν νέαν συμφωνίαν μεαξυ της Μ. Βρετανία και της Υψηλής Πύλης εκλαμβάνομεν μόνον υπό το πνεύμα ότι η Μ. Βρετανια θα ηδύνατο ελευθέρως να διαθέση πολιτικώς την Νήσον συμφώνως προς τους αναλλοιώτους πόθους και τα αισθήματα του Κυπριακού

λαού.

Υπό την έννοιαν ταύτην, εντιμότητα, είχομεν αποβλέψει ανέκαθεν εις την εγκατάστασιν και αποστολήν της Αγγλίας εν Κύπρω. Αισθανόμεθα και σήμερον το καθήκον να επαναλάβωμεν το φρόνημα τούτο και την έκκλησιν του κυπριακού λαού και αποτεινόμενοι ελευθέρως προς ελεύθερον και μέγα χριστιανικόν κράτος ηγεμονεύον εν τη εξελίξει των τυχών του πολιτισμού της ανθρωπότητος να ζητήσωμεν δικαιοσύνην, να ζητήσωμεν ελευθερίαν και προορισμόν εθνικόν προσαρτώμενοι εις το ελληνικόν Βασίλειον.

Παρά της Μ. Βρετανίας της σθεναράς συνηγόρου του δικαίου των εθνοτήτων, αναμένομεν προσεχή εκπλήρωσιν των εθνικών δικαίων της ελληνικωτάτης και ιστορικής ταύτης νήσου.

Επι τούτοις διατελούμεν, εντιμότητα, ευπειθέστατοι υμών θεράποντες.

Οι Έλληνες βουλευταί".

(Μεταγλώττιση)

"Εντιμότητα,

Οι Έλληνες βουλευτές της Κύπρου στην παρούσα θέση των ανατολικών πραγμάτων θεωρούν κατάλληλη την περίσταση, εκτελούντες την εντολή που έχουν από τον Κυπριακό Λαό, να καταστήσουν στη εντιμότητα Σας και δι' αυτής στην Κυβέρνηση της Αυτού Μεγαλειότητας σαφώς γνωστό το φρόνημα του Κυπριακού λαού, σε σχέση με την πολιτική του τύχη.

Η Κύπρος, εντιμότητα, υπήρξε πάντοτε χώρα ελληνική στον χαρακτήρα και την εθνική συνείδηση, η οποία συνείδηση σήμερα κρατύνεται κατά μάλλον από την εν γένει αναγέννηση και πρόοδο του Ελληνικού Έθνους και τίποτε δεν θα ήταν δυνατό να παρεμποδίσει τη σταθερή επιθυμία και προσπάθειαν του Κυπριακού λαού, όπως αποτελέσει ενωμένο πολιτικό σώμα με τους ομοφύλους του και συνεργασθεί με αυτούς τους ευγενείς σκοπούς του πολιτισμού.

Υπέρ τέτοιας πολιτικής μεταβολής εκφράζει

σήμερα ο Κυπριακός λαός απερίφραστα τη γνώμη και θέληση του ευγνωμονεί τη Μεγάλη Βρετανία για όσα αγαθά προξένησε στη Νήσο με την πολιτική μεταβολή, την οποία επέφερε σε αυτή κατά το **1878**, αλλά και επιθυμεί να υπενθυμίσει ότι η Μ. Βρετανία απαλλάσσουσα τη Νήσο του τουρκικού καθεστώτος αναλάμβανε και ανάλογη ηθική υποχρέωση να προσαγάγει τον πολιτικό της βίο και να συμπληρώσει την ευημερία της ευνοούσα το έργο της προσάρτησης της Νήσου στο Ελληνικό Βασίλειο.

Κατά το **1878** δεν ρωτήθηκε ο Κυπριακός Λαός για τους όρους της πολιτικής του μεταβολής. Αυτό βεβαίως δεν ήταν δίκαιο να επαναληφθεί και κατά την παρούσα σοβαρή στιγμή από το μεγαλόφρονα αγγλικό λαό και την πεφωτισμένη Κυβέρνηση της Αυτού Μεγαλειότητας.

Αισθανόμαστε την υποχρέωση να υποβάλουμε ακόμη μια φορά διαμαρτυρία για κάθε συμφωνία για την τύχη μας, η οποία δεν θα προσαρμοζόταν προς τη θέληση και τα αναφαίρετα δίκαια μας, ως ανθρώπων και ως φυλής και να δηλώσουμε ευλαβώς ότι κάθε τυχόν νέα συμφωνία μεταξύ της Μ. Βρετανίας και της Υψηλής Πύλης την εκλαμβάνουμε μόνο υπό το πνεύμα ότι η Μ. Βρετανία θα μπορούσε ελεύθερα να διαθέσει πολιτικώς τη Νήσο σύμφωνα προς τους αναλλοίωτους πόθους και τα αισθήματα του Κυπριακού λαού.

Υπό την έννοια αυτή, εντιμότητα, είχαμε αποβλέψει ανέκαθεν στην εγκατάσταση και αποστολή της Αγγλίας στην Κύπρο. Αισθανόμαστε και σήμερα το καθήκο να επαναλάβουμε το φρόνημα αυτό και την έκκληση του κυπριακού λαού και αποτεινόμενοι ελεύθερα προς ελεύθερο και μέγα χριστιανικό κράτος που ηγεμονεύει στην εξέλιξη των τυχών του πολιτισμού της ανθρωπότητας να ζητήσουμε δικαιοσύνη, να ζητήσουμε ελευθερία και εθνικό προορισμό, προσαρτώμενοι στο ελληνικό Βασίλειο.

Από τη Μ. Βρετανία τη σθεναρή συνήγορο του δικαίου των εθνοτήτων, αναμένουμε προσεχή εκπλήρωση των εθνικών δικαίων της ελληνικώτατης και ιστορικής αυτής νήσου.

Διατελούμε, εντιμότητα, ευπειθέστατοι
θεράποντες σας.
Οι Έλληνες βουλευτές".